

— het voerde de vaderlandsche driekleur! — over den Atlantischen Oceaan. Tevens werden statistische opgaven betreffende scheepvaart, handel en productie van Curaçao en de daartoe behoorende eilanden niet vergeten, evenmin als het feit der tegenwoordig levendige belangstelling in economisch opzicht der Vereenigde Staten in de mogelijkheden van „business”, welke Nederlandsch West-Indië oplevert.

Daarna kwam de echt Nederlandsche Kolonie Suriname, met hare bevolking van Indianen, Creolen, Britsch Indiërs, Javanen, Chineezen, Boschnegers en Europeanen aan de beurt. Vooral hierbij moest — zoo meende de spreker — eenige eeuwen terug worden gegaan: tot de mare van den „Dorado”, tot de tochten van Sir Walter Raleigh, de in 1613 bestaande Amsterdamsche factorij te Paramaribo, tot de daden van den door Francis Willoughby van Barbados gezonden sergeant Anthony Rowse en tot die van Abraham Crijnssen, die in 1667 de vesting „Willoughby fort” herdoopte in Zeelandia en ondanks alle verdere tribulatiën, het luctor et emergo waar maakte.

Voor een auditorium, dat voornamelijk uit Duitschers bestond, moesten worden aangestipt punten als: bestuur, verhoudingen tot het moederland, in het bijzonder die van financieelen aard; als economische toestanden ten tijde der slavernij en van het oogenblik, polders en Savannen, de spoorweg „ins Blaue hinein” en de 9 wetenschappelijke expedities naar het binnenland, de proefnemingen met tabak en indigo, koffij en cacao, katoen en suiker, lest best de tegenwoordige exploitatie van Bauxiet te Moengo en dan de pogingen, ook van Duitsche zijde in Suriname aangewend om tot welvaart te geraken; met name bij het opsporen van goud in het vijfjarig tijdperk van 1683—’88, de mijn „Trau auf Gott” aan den bij de Suriname rivier gelegen Parnassus berg (1718), de in 1729 en in 1739 door Duitschers ondernomen tochten om goud te vinden, de in het midden der 18e eeuw beproefde nederzetting van boeren uit den Paltz en van de omgeving van Basel, het in 1827 en volgende jaren in Suriname door den Sakser Dr. C. Hering tegen de melaatschheid verricht werk, de vestiging in 1846 van den Württemberger August Kappler aan de Marowijne: het tegenwoordig Albina, de reis in 1853 om Duitsche landverhuizing te bevorderen van de Heeren Dr. Voltz, Schunk en Prof. Düttenhofer en dan de zegenrijke arbeid van alles, wat in Suriname met den naam van Kersten verband houdt. Drie zendelingen der Moravische Broedergemeente kwamen in 1735 naar de kolonie. Dertig jaren daarna landt er de zendeling Christof Kersten, die de